

APROBAT:
Director general
Evghenia Bejan

18 mai 2020

POLITICI DE FORMARE CONTINUĂ A PERSONALULUI BIBLIOTECHII NAȚIONALE PENTRU COPII „ION CREANGĂ”

I. Introducere

Competențele profesionale ale personalului de bibliotecă determină capacitatea instituției de a corespunde exigențelor societății actuale, cerințelor în continuă schimbare ale comunității privind calitatea și diversitatea serviciilor informațional-documentare, culturale și educaționale oferite de biblioteci. Sistemul de formare profesională continuă asigură implicarea creativă și inovațională a personalului în realizarea scopurilor și obiectivelor instituționale, funcționalitatea conceptului de bibliotecă modernă.

Politicele de formare continuă a personalului Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” (în continuare – PFC BNC „Ion Creangă”) sunt orientate spre asigurarea accesului continuu la informație, cultură, știință în vederea adaptării flexibile a personalului BNC „Ion Creangă” la schimbare și dezvoltarea competențelor necesare pentru activitatea profesională.

Prezentul document este elaborat în conformitate cu prevederile cadrului legislativ și de reglementare în domeniu: *Legea cu privire la biblioteci nr. 160/2017* (art. 27 „Formarea profesională continuă a personalului de specialitate din biblioteci”), *Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152/2014*, *Codul Muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003* (Titlu VIII, art. 212-221 „Formarea profesională”), *Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 193/2017, *Regulamentul privind activitatea metodologică în cadrul Sistemului Național de Biblioteci din Republica Moldova*, aprobat prin ordinul Ministerului Culturii nr. 02/2016, *Strategia de dezvoltare a BNC „Ion Creangă” (2018-2020)*, alte documente instituționale, precum și strategiile naționale sectoriale și recomandările organismelor internaționale de profil cu referire la formarea continuă.

PFC BNC „Ion Creangă” se referă la:

- *formarea profesională a personalului* (formarea de bază/de specialitate prin învățământul profesional tehnic și/sau prin învățământul superior de licență, de masterat și de doctorat în domeniul biblioteconomiei și științelor informării);
- *formarea profesională continuă a personalului* (completarea competențelor profesionale prin aprofundarea cunoștințelor în domeniu sau prin însușirea unor noi metode sau procedee de activitate prin educație formală, nonformală și informală).

PFC BNC „Ion Creangă” sunt axate pe următoarele **obiective**:

- 1) adaptarea angajaților bibliotecii la cerințele postului, la schimbările organizaționale, tehnologice, funcționale și de alt ordin în domeniu;
- 2) identificarea, dezvoltarea și valorificarea potențialului intelectual, creativ și inovațional al personalului bibliotecii;
- 3) flexibilitatea profesională determinată de restructurări instituționale și necesitatea implementării tehnologiilor/practicilor moderne în activitatea bibliotecii;
- 4) dezvoltarea competențelor moderne, necesare pentru realizarea atribuțiilor profesionale;
- 5) promovarea în muncă și dezvoltarea carierei profesionale;
- 6) promovarea formării profesionale pe parcursul întregii vieți profesionale.

PFC BNC „Ion Creangă” se bazează pe următoarele **principii**:

- 1) *caracter anticipativ și continuitate* (activitățile de formare continuă a personalului se realizează în contextul învățării pe tot parcursul activității, în conformitate cu obiectivele instituționale și necesitățile individuale de formare ale personalului);
- 2) *flexibilitate* (adaptarea programelor de formare continuă la cerințele unei societăți în continuă dezvoltare, schimbările intervenite în domeniul biblioteconomic și obiectivele instituției);
- 3) *profesionalism* (asigurarea calității activităților de formare continuă a personalului prin implementarea metodologiilor moderne de educație a adulților și formarea formatorilor, conforme standardelor naționale de referință și bunelor practici în domeniu);
- 4) *echitate* (asigurarea posibilităților egale de formare profesională continuă pentru toți angajații bibliotecii, în limita mijloacelor și resurselor disponibile);
- 5) *conștientizare și implicare* (responsabilizarea fiecărui angajat pentru dezvoltarea nivelului de competențe necesare pentru realizarea atribuțiilor de serviciu);
- 6) *eficiență* (obținerea rezultatelor maxime prin valorificarea tuturor resurselor disponibile în cadrul instituțional și non-instituțional);
- 7) *transparență* (asigurarea vizibilității procesului de formare continuă prin comunicarea ofertelor educaționale și a rezultatelor);
- 8) *motivare* (stimularea morală, financiară a personalului pentru performanța bazată pe competențe).

PFC BNC „Ion Creangă” susțin următoarele **funcții** ale formării continue:

- 1) favorizarea dezvoltării personalului bibliotecii;
- 2) completarea educației de bază prin educație recurentă sau compensatorie;
- 3) creșterea competenței profesionale;
- 4) orientarea personalului către modalități inovative de acțiune și soluționare a problemelor;
- 5) oferirea șansei de a obține o calificare;
- 6) dezvoltarea capacităților de utilizare a beneficiilor oferite de tehnologia informației și comunicațiilor;

- 7) asigurarea dobândirii competențelor și aptitudinilor necesare pentru exercitarea drepturilor și responsabilităților fiecărui angajat;
- 8) educaea, cultivarea aptitudinilor și intereselor individuale pentru îndeplinirea unui rol profesional și social activ;
- 9) promovarea performanței instituționale și personale.

PFC BNC „Ion Creangă” sunt orientate pentru următoarele **finalități educaționale**:

- a) *formarea și dezvoltarea sistemului de competențe profesionale* (cunoștințe, abilități, atitudini și valori) specifice domeniului biblioteconomic și prioritar necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor profesionale;
- b) *dezvoltarea competențelor-cheie* conform cadrului de referință din *Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006* și stipulate în art. 11 alin (2) din Codul Educației al RM (competențe de comunicare în limba maternă; competențe de comunicare în limbi străine; competențe în matematică, științe și tehnologie; competențe digitale; competența de a învăța să înveți; competențe sociale și civice; competențe antreprenoriale și spirit de inițiativă; competențe de exprimare culturală și de conștientizare a valorilor culturale);
- c) *dezvoltarea competențelor transversale* (gândirea critică, analiza, interpretarea și sintetizarea informațiilor, rezolvarea problemelor, cercetarea, planificarea, comunicarea scrisă și orală, creativitatea, munca în echipă, cunoștințe economice și financiare etc.).

2. Formarea profesională a personalului

BNC „Ion Creangă” sprijină formarea profesională în domeniul biblioteconomiei și științelor informării, realizând următoarele:

- 1) încurajează și motivează personalul pentru studii universitare de licență, masterat și doctorat în domeniul biblioteconomiei și științelor informării;
- 2) sprijină participarea personalului cu studii universitare în alte domenii la programe de recalificare în biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică;
- 3) oferă prioritate studiilor superioare în biblioteconomie și științele informării (obținute în cadrul ciclurilor de licență, de master, de doctorat, precum și în cadrul programului de recalificare) la angajarea, promovarea, stimularea bazată pe performanță; competențele respective sunt reflectate în fișele posturilor (compartimentul „Cerințe față de titularul postului”);
- 4) susține organizarea și desfășurarea stagiilor de practică (de inițiere în specialitate, de producție, de licență) a studenților de la catedra de profil a Universității de Stat din Moldova, pentru consolidarea cunoștințelor teoretice și pentru formarea abilităților practice ale acestora; parteneriatul privind efectuarea stagiului de practică în cadrul programelor universitare de licență/masterat va fi implementat în baza unui contract între BNC „Ion Creangă” și instituția de învățământ superior;

- 5) sprijină implicarea personalului bibliotecii în recenzarea tezelor de licență/masterat, elaborarea avizelor pentru autoreferate ale tezelor de doctorat ale studenților ciclurilor corespunzătoare;
- 6) promovează învățământul biblioteconomic, participă în campanii de orientare profesională a tinerilor din licee, școli profesionale, colegii și centre de excelență în scopul cunoașterii acestora cu specificul activității de bibliotecă și orientării pentru o viitoare profesie de bibliotecar.

3. Formarea profesională continuă a personalului

Sistemul de formare profesională continuă a personalului BNC „Ion Creangă” include activități de educație formală, nonformală și informală.

Educația formală ține de participarea personalului BNC „Ion Creangă” la programe de formare profesională continuă, oferite de către instituții educaționale autorizate provizoriu sau acreditate (de ex., Universitatea de Stat din Moldova, Institutul de Științe ale Educației), finalizate cu eliberarea certificatelor de perfecționare sau diplomelor de recalificare profesională.

În scopul creșterii nivelului de competențe profesionale, perfecționării cunoștințelor teoretice și abilităților practice și sporirii eficienței activității, personalul BNC „Ion Creangă”, indiferent de nivelul de studii, statutul profesional și vechimea în muncă, participă, cel puțin o dată în 5 ani, la programe de formare profesională continuă.

Forme ale educației profesionale continue formale:

- a) cursuri de inițiere în biblioteconomie și științe ale informării;
- b) cursuri tematice;
- c) programe de recalificare a personalului cu studii superioare în alte domenii.

Educația nonformală ține de participarea personalului BNC „Ion Creangă” la activități de formare profesională continuă, oferite de către instituții și organizații, altele decât cele autorizate provizoriu sau acreditate: centre biblioteconomice naționale/departamentale/teritoriale, centre de formare din instituții/organizații, biblioteci și alte instituții din țară și de peste hotare, asociații profesionale, organizații sindicale, organizații non-guvernamentale ș.a.

Forme ale educației profesionale continue nonformale:

- a) cursuri, seminare, traininguri, ateliere profesionale, conferințe, stagii de formare, învățământ la distanță etc., realizate de către centre de formare, centre biblioteconomice, asociații, organizații non-guvernamentale;
- b) schimb de experiență – activități profesionale prin care personalul bibliotecii este informat despre practici avansate/inovative de muncă;
- c) vizite de documentare – vizite în diferite instituții infodocumentare din țară și de peste hotare cu scopul de a cunoaște experiențe practice de calitate, alte informații utile;
- d) instruire la locul de muncă – consultații, lecții, demonstrații practice referitor la diverse aspecte de activitate;

- e) mentorat – ghidarea și îndrumarea noului angajat de către mentor (șeful subdiviziunii structurale sau altă persoană desemnată de către administrație), inclusiv inițierea, acomodarea, familiarizarea cu specificul activității instituției, echipa și mediul de lucru;
- f) rotarea posturilor – antrenarea angajatului în diverse activități sau subdiviziuni structurale, altele decât cele stabilite în fișa postului, în scopuri de dezvoltare profesională, însușire de noi competențe;
- g) altele.

Furnizorul principal de educație nonformală pentru personalul BNC „Ion Creangă” este Centrul de Formare, care este componentă a structurii organizaționale a bibliotecii”. Centrul de Formare are următoarele atribuții de bază:

- elaborarea/participarea la elaborarea strategiilor, politicilor, documentelor de reglementare naționale și instituționale privind formarea continuă a personalului de bibliotecă;
- identificarea necesităților de formare continuă a personalului BNC „Ion Creangă” și a bibliotecarilor din republică (angajați ai bibliotecilor publice teritoriale și din învățământ, care sunt implicați în activitatea cu utilizatorii copii);
- formarea formatorilor (la nivel național, teritorial, local) specializați în educația nonformală a personalului implicat în prestarea serviciilor de bibliotecă pentru copii și adolescenți;
- dezvoltarea activităților de formare la distanță;
- dezvoltarea parteneriatelor cu instituții similare din țară și de peste hotare în scopul îmbunătățirii calității formării profesionale continue și diversificării ofertei educaționale;
- ghidarea metodologică a centrelor teritoriale de formare profesională în scopul asigurării calității activităților de formare la subiecte privind diversificarea și inovarea serviciilor de bibliotecă pentru copii și adolescenți;
- coordonarea și cooperarea activității cu alți furnizori ai programelor de formare continuă pentru bibliotecari (reflectarea ofertei educaționale a Centrului de Formare al BNC în Oferta educațională integrată a centrelor de formare, implicarea formatorilor BNC la acțiuni de formare continuă organizate la nivel național (de ex.: Academia de Vară pentru tinerii bibliotecari, Forumul Formatorilor) sau în cadrul centrelor similare din Republica Moldova și din alte țări);
- dezvoltarea cercetării în domeniul formării profesionale continue a personalului de bibliotecă (studii, chestionare, testări la nivel instituțional și național);
- elaborarea/participarea la elaborarea și dezvoltarea suportului documentar și informațional pentru formarea continuă a bibliotecarilor (manuale, ghiduri, suporturi de curs, tutoriale etc.);
- promovarea produselor educaționale ale Centrului de Formare (reflectarea ofertei educaționale și a activităților de formare pe pagina web, pe pagina de Facebook a

bibliotecii și în grupul „Bibliotecari-traineri în bibliotecile pentru copii”, materiale promoționale, prezentări în cadrul reuniunilor profesionale etc.);

- crearea unui mediu benefic și motivant de comunicare, informare și învățare profesională.

Educația informală reprezintă dezvoltarea competențelor profesionale prin autoinstruire și autoinformare din publicații de specialitate și surse din Internet, învățare de tipul *action learning* prin integrarea nemijlocită a personalului în activități conform programului de activitate, în activități comunitare, activități obștești, activități de voluntariat, parteneriate și de alt ordin, preluarea de experiențe și bune practici etc.

În acest sens, se va insista pe responsabilizarea fiecărui angajat în parte și a angajaților cu atribuții de monitorizare și dezvoltare profesională a personalului bibliotecii, în vederea creării unui spirit organizațional și managerial care să încurajeze învățarea continuă/permanentă, stabilirea unui climat de învățare bazat pe implicare participativă, colaborare, încurajare și susținere reciprocă, pentru a crește responsabilitatea și integrarea tuturor angajaților în formarea profesională.

În scopul educației informale, personalul bibliotecii are acces la diverse instrumente informaționale: documente legislative și de reglementare în domeniu, documente de reglementare a activității BNC „Ion Creangă” și instrucțiuni, publicații din colecția de specialitate gestionată de secția Dezvoltare în biblioteconomie și științele informării, publicații profesionale elaborate de BNC „Ion Creangă” (buletinul metodic „Cartea. Biblioteca. Cititorul” ș.a.), portofolii educaționale, pagina web și blogul bibliotecii, paginile bibliotecii pe rețelele sociale etc.

4. Organizarea formării profesionale continue

Planificarea formării profesionale continue

Prioritățile privind formarea profesională sunt stabilite anual în programul de activitate a bibliotecii și în programele de activitate ale subdiviziunilor structurale ale bibliotecii. De asemenea, aspectele ce țin de formarea continuă sunt reflectate în documentele instituționale (strategie, regulamente, fișe ale postului ș.a.).

Centrul de Formare al BNC „Ion Creangă” elaborează oferta educațională anuală și ofertele trimestriale, care vor include date privind tipul, tematica/subiectele activităților de instruire, perioada, grupul-țintă, numărul de ore academice, numărul de participanți, formatorii și alte date relevante. Oferta educațională a BNC este integrată în Oferta educațională integrată a centrelor de formare continuă pentru bibliotecari plasată pe pagina web a BNRM.

Planificarea activităților de formare profesională continuă se face ținând cont de tendințele actuale în domeniu, prioritățile stabilite și necesitățile de dezvoltare instituțională, precum și de nevoile de dezvoltare profesională a angajaților, identificate prin chestionarea anuală a personalului bibliotecii/rețelei de biblioteci și formularele de evaluare/feedback completate de către participanții la activitățile de instruire pe parcursul anului.

La planificarea formării continue a personalului bibliotecii ce va ține cont de Recomandările IFLA/UNESCO „Dezvoltarea profesională continuă: principii și acumularea celor mai bune experiențe”, care prevede alocarea a cel puțin 10% din timpul de muncă (48 min per zi) pentru participarea la activități de educație formală și nonformală, precum și pentru învățarea informală.

Participarea personalului la activități de formare continuă din timpul orelor de muncă este determinată de scopul, tematica și destinația acestora, cu acordul managerilor superiori/funcționali, pentru a nu părăsi bunul mers al activității bibliotecii/subdiviziunii structurale.

Coordonarea planificării, monitorizarea, evidența și raportarea implicării personalului bibliotecii în activități de formare profesională continuă este responsabilitatea Centrului de Formare al BNC și a specialistului responsabil de personal.

Impactul formării profesionale continue

Personalul BNC „Ion Creangă”, participant la activități de educație formală/nonformală, este încurajat să disemineze colegilor cunoștințele și abilitățile acumulate, să creeze portofolii educaționale, să implementeze noi servicii și produse de bibliotecă.

Monitorizarea impactului formării continue este responsabilitatea managerilor funcționali (șefi de secție), care vor acționa pentru responsabilizarea personalului din subordine pentru diseminarea rezultatelor participării la activități de instruire și aplicarea celor învățate în practică, implicarea în implementarea deciziilor privind modernizarea activității și soluționarea problemelor.

Parteneriate și colaborări

Aspectele privind formarea profesională continuă vor fi reflectate în acordurile de parteneriat cu instituții, organizații din țară și de peste hotare (centre biblioteconomice naționale, departamentale și teritoriale, alte biblioteci, instituții de învățământ, instituții culturale, organizații non-guvernamentale), precum și cu experți, specialiști notorii în domeniu.

În contextul formării profesionale continue, parteneriatele și colaborările sunt concepute ca modalități de stabilire a relațiilor durabile, de asigurare a calității învățării: oferte atractive, formatori, schimb de experiență, vizite de studiu etc.

Resurse pentru formarea profesională continuă

BNC „Ion Creangă” asigură resursele necesare pentru formarea profesională continuă a personalului:

- *resurse umane* (în calitate de formatori sunt antrenați angajați ai BNC „Ion Creangă” cu pregătire și experiență în prestarea activităților educaționale, precum și reprezentanți ai altor centre biblioteconomice și centre de formare în domenii adiacente, experți, specialiști în domeniu, cadre didactico-științifice, cercetători etc.; de asemenea, în calitate de formatori pot fi invitați experți, specialiști din străinătate);

- *resurse infodocumentare* (colecția publicațiilor de specialitate, documente de profil, publicații profesionale elaborate de bibliotecă, resurse educaționale, manuale, ghiduri, portofolii, tutoriale etc.);
- *resurse tehnico-materiale* (spații adecvate pentru organizarea activităților de instruire, echipamente (computere, dispozitive de proiectare, multiplicare), programe de calculator, platforme pentru instruirea la distanță etc.);
- *resurse financiare* (resurse alocate de bibliotecă, resurse suplimentare obținute din proiecte, sponsorizări, granturi etc., resurse financiare proprii achitate de participanții la activități de instruire formală; conform prevederilor Codului Muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003, art. 213 alin (3), și Legii cu privire la biblioteci nr. 160/2017, art. 27 alin (3), bibliotecă alocă anual mijloace financiare destinate formării continue a personalului bibliotecii în mărime de cel puțin 2% din fondul de salarizare).

Rezultatele formării profesionale continue, confirmate prin certificate, vor fi luate în considerare la angajarea și promovarea în funcție, la atestarea pentru conferirea categoriei de calificare, la evaluarea performanțelor și stimularea morală/financiară a personalului bibliotecii.

Implementarea prezentului document va contribui la dezvoltarea capacității instituționale, a performanței profesionale a personalului și la poziționarea bibliotecii ca instituție care sprijină învățarea pe parcursul întregii vieți.

Referințe bibliografice:

1. Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17.07.2014. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2017, nr. 319-324, 24 octombrie. [citat 01.07.2019]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110112&lang=ro
2. Codul Muncii al Republicii Moldova nr. 154 din 28.03.2003. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2003, nr. 159-162, 29 iulie. [citat 01.07.2019]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110228&lang=ro
3. Lege cu privire la biblioteci: nr. 160 din 20.07.2017. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova [online] 2017, nr. 301/315, 18 august, pp. 141-147. [citat 1 iulie 2019]. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/371219/>
4. Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților. Aprobabil prin Hotărârea Guvernului nr. 193 din 24.03.2017. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2017, nr. 92-102, 31 martie. [citat 10.07.2019]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=113312&lang=ro
5. Regulamentul privind activitatea metodologică în cadrul Sistemului Național de Biblioteci din Republica Moldova. Aprobabil prin ordinul nr. 2 din 13.01.2016 al Ministerului Culturii [citat 10 iulie 2019]. Disponibil: http://cbn.mc.gov.md/sites/default/files/document/attachments/Regulament_activitatea_metodologica_SNB_aprobat_MC.pdf

Elaborat:	Coordonat:	Aprobat:
Lilia Tcaci, director adjunct (resurse informaționale, cercetare și dezvoltare în biblioteconomie)	Tamara Croitoru, șef secție Centru de Formare Maria Harea, șef secție Dezvoltare în biblioteconomie și știința informării	Evghenia Bejan, director general
04.05.2020		18.05.2020